

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sk 13, 1 – 12

Text: Sk 13, 2

Když konali boboslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.“

Příběh, který jsme dnes přečetli, tvoří ve vyprávění Skutků apoštolských významný zlom. Zde začínají misijní cesty apoštola Pavla. Ne že by se do té doby evangelium nešířilo. Dokonce i na Kypru už bylo hlásáno Slovo Boží. Zasloužili se o to křesťané, kteří sem uprchli po prvním pronásledování církve (Sk 11,19). Do mnohých měst a vesnic se evangelium dostalo tak říkajíc samovolně. Tím, jak se lidé stěhovali, cestovali a obchodovali. V Antiochii se však poprvé stane, že se církev pod vlivem Ducha svatého rozhodne vyslat své posly do světa, aby křesťanskou víru systematicky šířili a poslouskali tak lidem ke spáse. To je zlom v myšlení. Říká se tomu začít uvažovat misijně. Pět mužů na modlitbách rozeznalo, že před nimi vyvstal nový úkol. Nespokojit se s vlastní záchranou, ale jít do světa, jít za jednotlivými lidmi a dát jim stejnou možnost, jakou měli oni, když je oslovilo evangelium. Těm pěti lidem nešlo o to vyniknout před Bohem, ale záleželo jim na druhých lidech víc než na vlastním klidu a pohodlí.

Křesťanská misie má dva základní důvody. Tím prvním je Boží pověření. Puzení Ducha svatého. Úkol, který nedá člověku spát. Zvěstování evangelia je věc, která vyžaduje jisté předpoklady. Kázat nemají ti, kteří pouze rádi mluví, ale spíše ti, kteří si na to ani netroufají a vědí, že to spíše neumí. Ale kterým třeba jiní řeknou: „Pán Bůh tě povolává. Ježíš tě potřebuje.“ Tak se to stalo v Antiochii. Pět lidí se modlilo a vyvstal jim před očima úkol. A oni rozpoznali i to, kdo ho má vykonat. To nebylo tak, že by se Pavel jako samozvanec prostě sebral a odešel na misi. Bylo za tím spousta modliteb a více lidí a především povolání Ducha svatého. Na toho nesmíme zapomínat.

Druhým stejně důležitým předpokladem k misii je láska k lidem. Bez ní by bylo zvěstování evangelia jen projevem vlastní seberealizace a touhy být důležitý. Ke kázání evangelia musí být stejná láska a trpělivost, jakou mají třeba ti, kteří pomáhají postiženým nebo navštěvují nemocné. Když někomu vykládáme o Ježíši Kristu, neděláme to proto, abychom byli dobří v Božích očích. Kdo se pouze rád poslouchá, ten nikoho k víře nepřivede. Komu však na lidech záleží a kdo s nimi má trpělivost, ten dřív nebo později pozná, že jeho služba přináší ovoce.

Rozhodnutí k misii a cestě na Kypr vzniklo na základě společných modliteb. Všimněme si, že modlitba není pouhé snášení požadavků a proseb, ani pouhá chvála a děkování, ale také naslouchání. V modlitbě nejde jen o to, co my řekneme Pánu Bohu, ale také o to, co Pán Bůh řekne a naznačí nám. Umíme Pánu Bohu naslouchat? Jsme připraveni na to, že se na nás Ježíš s něčím obrátí a že to může znamenat změnu v našem životě? Modlitba je rozhovor. Já mohu říci Pánu Bohu, po čem toužím a co mě trápí, ale také Pán Bůh může říci mě, co on požaduje ode mě a kde přede mnou otevírá prostor a cestu. Modlitba neznamena jen něco odříkat a zazpívat, ale také se Bohu otevřít a být připraven přijmout v životě nějakou změnu.

Můžeme se ptát, proč první apoštolové zvolili za cíl své cesty právě Kypr? Možná proto, že se tu jeden z nich narodil. Jdou domů - mezi své. Později půjdou i jinam, k lidem docela cizím, ale na začátek volí prostředí, které Barnabáš dobře zná. Bude svědčit těm, mezi kterými vyrostl, jejichž myšlení si umí představit a argumenty předvídat. Každý z nás má někde svůj Kypr. Lidí, s nimiž pracuje nebo chodí na výlety. Přátele, s nimiž si píše a debatuje na internetu. Právě těm můžeme evangelium zprostředkovat nejlépe, tak nějak autenticky a bezprostředně. Lidem, kteří nás znají a vědí, co jsme zač. I když nejsme dokonalí, jsme pro ně čitelní. Vidí na nás, že křesťanská víra není žádný fanatismus, ale dobrá životní opora a východisko.

Cesta po Kypru trvala možná několik měsíců a apoštolové při ní navštívili řadu měst a vesnic. Vyprávění se však soustředí na událost, která byla něčím výjimečná, a dlužno říci, že výjimečná zůstala podnes. Pavel s Barnabášem byli pozváni k místodržiteli ostrova Sergiovi Paulovi. Čteme o něm, že to byl muž vzdělaný, to znamená sečtělý a otevřený novým myšlenkám. O tom svědčí i jeho kontakt s židovským prorokem, jehož jméno Barjezus znamená Syn Jozuův. Říkalo se mu však Elymas, což znamená kouzelník. Z několika strohých poznámek je těžké říci, co přesně to bylo za člověka. Ale podobní lidé se tehdy po světě potulovali. V Samaří uváděl lidi v úžas Šimon Magus, na Kypru Barjezus a v Efezu zase jakýsi Skýva. Všechno to byli lidé, kteří zneužívali náboženství k tomu, aby získali na lidi vliv a vytáhli z nich peníze. Doba kolem přelomu letopočtu byla nábožensky velmi lačná. Lidé přestávali věřit starým olympským bohům. Židovství se svou vírou v jediného Boha a pevnými morálními zásadami mnohým imponovalo. Ale Barjezus nebyl žádný moudrý rabín. Byl to náboženský podnikatel, který nabízel svou vlastní směs židovství, magie a pohanství, a tím vycházel vstříc tehdejší popotávce. Sergius Paulus měl tedy u sebe člověka, který mu vykládal zajímavé věci a zřejmě měl na něho značný vliv.

Podobnou situaci známe i dnes. Lidé čtou všechno možné, zajímají se o různé záhady a poměrně snadno se dají ovlivnit těmi, kteří umí druhé strhnout a ovládat. Obzvláště tím trpí lidé, kteří nejsou zakotveni v žádné církvi a v duchovních věcech se neorientují. Když třeba onemocní nebo se jim přihodí něco zlého a potřebují pomoc, jsou snadno zranitelní i oslovitelní a podléhají všemu, co slibuje snadné řešení. Navštěvují různé kurzy a cvičení, zkoušejí všelijaké návody na šťastnější život a vyhledávají uzavřená společenství. Církev to v takové konkurenci nemá

jednoduché, protože snadná řešení nenabízí! Křesťanská víra nevidí svět černobíle. Nezabavuje člověka odpovědností. Neslibuje laciné zázraky. Neschovává se za mystické zážitky. Evangelium je příliš poctivé na to, aby se z něho stal trhák, který strhne davy.

Apoštol Pavel má před sebou vzdělaného člověka, který je pod vlivem manipulace a kouzel. Pavlovo kázání o Boží lásce a milosti nemůže zapustit kořeny v srdci, které je okupováno cizí mocí. Tváří v tvář tomuto vlivu se Pavel rozhodne pro neobvyklý krok. Nazve věci pravým jménem. Svého ideového nepřítele označí jako syna ďáblava a svolá na něj Boží trest. Elymas oslepne. Z dnešního pohledu se apoštol zachoval krajně netolerantně. Na svou dobu ale nejednal zas tak výjimečně. Božími tresty hrozil kde kdo. Antická vyprávění, ale i rabínské texty z té doby jsou plné historek, v nichž bůh někoho potrestá za jeho neposlušnost.

Jenže v evangeliích nic podobného nenajdeme! Když chtěli učedníci svolat oheň z nebe na neposlušné Samařské, odmítl je Ježíš slovy „Nevíte, o čem mluvíte“. V kázání na hoře nám radí milovat své nepřátele. Jen jednou jedinkrát Ježíš použil své moci, aby někoho potrestal. Ale doplatil na to pouze strom! Fíkovník, který uschnul na znamení toho, že Izrael nepřijal Ježíšovo svědectví. V pozdějších apokryfech sice najdeme trestajícího Ježíše mnohokrát, ale právě to svědčí o tom, že dobová očekávání byla zcela opačná, než jaké je skutečné evangelium. Lidé od Boha čekali tresty. Ježíš však přinášel pomoc a vysvobození. Ježíš uzdravoval, ale pokud víme na jeho slovo nikdy nikdo neonemocněl!

Apoštol Pavel byl jeho věrným učedníkem. Do Říma píše: Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují (Ř 12,14). Do Korintu píše: Jsme-li tupeni, žehnáme, když nám zlořečí, odpovídáme laskavě (1K 4,12). Proč se na Kypru této zásady nedrží?

Nejbližší příběh, který nám to může pomoci vysvětlit, je životní zlom, který prožil apoštol Pavel sám. I on přece na čas oslepl a museli ho do Damašku dovést. Teprve když poznal, že se mýlí a protiví samotnému Bohu, otevřel se před ním nový svět milosti.

Pavel vlastně nepřeje kouzelníku Elymasovi nic zlého. Nesvolává na něj Boží trest, jak čteme v ekumenickém překladu. V řečtině tam stojí: „Aj ruka Páně nad tebou.“ To není přání zlého. Pavel nechce Elymasovi ublížit. Chce mu však ukázat bolestnou cestu, kterou i on sám musel projít a bez níž by se sám od sebe nikdy nezastavil. Slepota, která Elymasa potká, bude na omezený čas. Není to prokletí. Je to znamení, které má ukázat bezradnost a bezvýchodnost kouzel, kterými až dosud Elymas na lidi působil. Ten, který uměl s lidmi šikovně manipulovat a vnutit jim své myšlenky, je náhle zastaven mocí, která je na rozdíl od té jeho skutečná a nepřemožitelná.

Pro nás může být tento neobvyklý příběh upozorněním, že někdy se člověku neotevrou oči jinak, než tím, že prožije těžkou krizí, a pouze díky ní si uvědomí prázdnotu svého počínání. Povzbuzující na tom je, že krize, které na nás Pán Bůh dopouští, nemají sloužit jako trest, ale jako pomoc, která nám otevře oči. Někdy s námi totiž nic jiného nehne. Po dobrém si říci nedáme. Musí přijít krize, kdy si sáhneme na dno svých sil, a teprve pak nám dojdou věci, které jsme nechťeli vidět a uznat.

Jestli nás Pán Bůh někdy trestá, pak jen k dobrému. Asi bychom si netroufali modlit se jako Pavel, aby na někoho přišla očistná krize. Ale sami na sobě někdy vidíme, že dokud nás život neskřípne, některé věci si nepřiznáme a neuvědomíme. Díky Bohu jsou tyto krize dočasné. Když na nás dolehne něco zlého, smíme věřit, že to není definitivní. Žádné trápení, které nás potká, není věčné. Boží milosrdenství se obnovuje každého jitra. Po temné noci přichází jasné ráno, po dešti duha, po bolesti úleva, po průšvihů poznání, po zaslepenosti prozření, po válce mír a po smrti vzkříšení.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, co jsme my lidé, že si o sobě tolik myslíme? Stačí tak málo, a chvějeme se strachem. Dej, ať se nám trápení, která na nás doléhají, obrátí k dobru. Dej, ať díky tomu poznáme, jak snadno my lidé chybujeme, ale jak mocná je tvá láska a milosrdenství. Vždyť v tebe věříme, jako Boha milosrdného, který odpouští. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane náš, Ježíši Kriste, slyš naše přímluvy za tento svět, za tvou církev i za nás samé. Ty víš, že i dnešní lidé věří kdečemu a i naše moderní společnost vyznává víru v kedejaká božstva. Dej, ať s pokorou přinášíme lidem osvobozující evangelium, že je můžeme vymanit z cizích mocí, strachů a závislostí. Dej, ať sloužíme evangelium lidem ztrápeným, nemocným, vyděšeným, ale i lidem sebevědomým, pyšným a těm, kteří se vůči nám všelijak nepřátelsky vymezují. / Modlíme se za práci církve, diakonie, charity, různých neziskových organizací, které pomáhají lidem v nouzi. Dej, ať lidé porozumí, že tu jedná tvoje přemáhající láska. / Dej, ať i my se necháme tvou láskou přemoci, ať se necháváme pozvat k dílu, k němuž nás každého osobně povoláváš. Modlíme se za práci našeho sboru, aby byl místem radostného setkávání, svobodného sdílení i zvěstovatelem tvého evangelia, tak, abychom už zde mohli zakoušet závdavek tvého království a tvé skryté přítomnosti v Duchu svatém. Amen.*